

การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Knowledge Management for Kasetsart University
Academic Journals Development

เฉลิมเดช เทศเรียน, กาญจนา อนุพันธ์

ศูนย์สนเทศทางกระป๋องนานาชาติ
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
e-mail: chalemdej.t@ku.th

บทคัดย่อ

ศูนย์สนเทศทางกระป๋องนานาชาติ (IBIC) สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดทำวารสาร Buffalo Bulletin โดยใช้ระบบ Open Journal System (OJS) ในการพัฒนาวารสารในรูปแบบออนไลน์อย่างต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จ สามารถผลิตวารสารที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ ศูนย์สนเทศทางกระป๋องนานาชาติ จึงได้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้การบริหารจัดการวารสารด้วยระบบ OJS และสร้างเครือข่าย KUOJS เพื่อใช้เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพวารสาร ระหว่างผู้จัดทำวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้จากการพัฒนาวารสารวิชาการนำมาถ่ายทอดโดยใช้ Buffalo Bulletin เป็นกรณีศึกษา รวมทั้งรวบรวมปัญหาและแนวทางการแก้ไขถอดบทเรียนเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับเครือข่ายวารสารของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพวารสารให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ:

การจัดการความรู้, การแลกเปลี่ยนเรียนรู้, การพัฒนาคุณภาพวารสาร, ระบบวารสารออนไลน์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

International Buffalo Information Center (IBIC), Office of the University Library, Kasetsart University has organized a Buffalo Bulletin using Open Journal System (OJS) and continually developed the online journal that not only meet national standard but also international standards. IBIC has transferred the knowledge in managing the Buffalo Bulletin via OJS and created the Kasetsart University Open Journal System (KUOJS) network for knowledge sharing related to journal quality improvement among Kasetsart University Academic Journals

organizers. Using Buffalo Bulletin as a case study, IBIC has collected and stored problems and solutions found in organizing the Buffalo Bulletin, then, shared with the Kasetsart University Academic Journals network leading to continually journal quality improvement.

Keywords:

Knowledge Management, Knowledge Sharing, Journal Quality Improvement, Online Journal System, Kasetsart University

บทนำ

ศูนย์สนเทศทางกระป๋องนานาชาติ (IBIC) สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นแหล่งสารสนเทศด้านกระป๋องในระดับนานาชาติ ทำหน้าที่รวบรวมสารสนเทศทางกระป๋องจากแหล่งต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และกระจายสารสนเทศในระหว่างผู้ใช้สารสนเทศด้านกระป๋องทั้งในและต่างประเทศ มีการจัดทำวารสาร Buffalo Bulletin เพื่อรวบรวมบทความและงานวิจัยด้านกระป๋องจากทั่วโลก โดยตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานเป็นภาษาอังกฤษ จัดพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2525 ปัจจุบันให้บริการออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ <http://kuojs.lib.ku.ac.th/index.php/BufBu> บทความของวารสารได้ถูกเผยแพร่อยู่ในฐานข้อมูล Web of Science (WOS), Scopus, CABI, Asian Citation Index (ACI) และฐานข้อมูล Thai-Journal Citation Index Centre (TCI) มีค่า Impact Factor ปี ค.ศ. 2016 จากฐานข้อมูล Journal Citation Report (JCR) ของ Web of Science เท่ากับ 0.119 และฐานข้อมูล TCI ของ ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย เท่ากับ 0.006 และมีค่า SJR (Scimago Journal Rank) จากฐานข้อมูล Scimago Journal & Country Rank ของ Scopus เท่ากับ 0.217 ซึ่งอยู่ในควอไทล์ที่ 3 (Q3) ในสาขา Agricultural and Biological Sciences Animal Science and Zoology และ Veterinary (Miscellaneous) ซึ่งถือเป็นฐานข้อมูลที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ

ปัจจุบันศูนย์ IBIC ได้ประยุกต์ใช้ Open Journal System (OJS) ในการบริหารจัดการวารสาร Buffalo Bulletin ในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งมีข้อดีคือทำให้วารสารมีรูปแบบการแสดงผลหน้าเว็บไซต์ตามมาตรฐานเป็นสากล สามารถลดเอกสารที่เป็นกระดาษในการทำงานเนื่องจากปรับเปลี่ยนไปสู่การทำงานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด การมีระบบ Online submission เพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับวารสารและสร้างโอกาสในมองเห็น (Visibility) ของนักวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ และมีฟังก์ชันการส่งออกข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ เช่น EndNote Bibtext และ Xml เป็นต้น (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย, 2561)

จากข้อดีของระบบ OJS และการใช้งานระบบ พบว่า สามารถใช้งานได้ง่ายและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อระบบ สามารถใช้ในการบริหารจัดการและตีพิมพ์วารสารออนไลน์ได้เป็นอย่างดีทางศูนย์ IBIC จึงได้นำระบบ OJS มาต่อยอดเป็นระบบ Kasetsart University Open Journal System (KUOJS) โดยให้บริการออนไลน์ที่ <http://kuojs.lib.ku.ac.th> และขยายผลสู่การจัดการวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัย โดยผู้ผลิตวารสารจากทุกวิทยาเขตที่ยังไม่มีระบบบริหารจัดการ

วารสารออนไลน์ได้ให้ความสนใจมาร่วมกันใช้งานระบบ KUOJS นอกจากจะช่วยประหยัดงบประมาณไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อระบบแล้ว ยังก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อร่วมกันพัฒนาและยกระดับคุณภาพวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ก้าวสู่การเป็นวารสารระดับชาติตามเกณฑ์ของ TCI (Thai-Journal Citation Index Centre) และพัฒนาสู่การเป็นวารสารระดับนานาชาติตามมาตรฐานสากล ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักหอสมุดปี พ.ศ. 2560 ในการเป็นคลังความรู้ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถบริหารจัดการ และให้บริการด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยโดยบุคลากรที่มีความพร้อม และมุ่งมั่น เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการให้แก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัตถุประสงค์

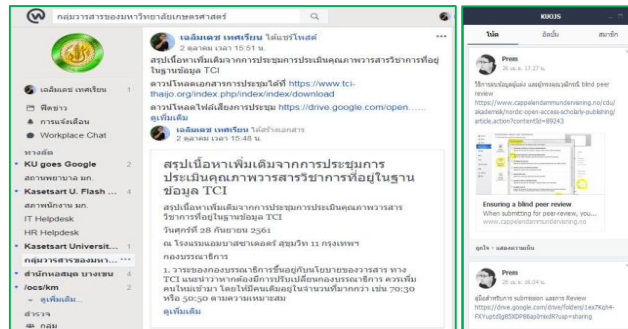
1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. เพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวารสารของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ดำเนินงานตามกระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน (ธนิดา พิณศรี, 2559) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ (Knowledge identification) จากประสบการณ์การบริหารจัดการวารสาร Buffalo Bulletin ในรูปแบบออนไลน์ สามารถกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ให้กับส่วนงานและบุคลากรที่มีหน้าที่และบทบาทในกองบรรณาธิการ ได้แก่ 1) การใช้งานและการตั้งค่าระบบบริหารจัดการวารสารออนไลน์ (Open journal system) 2) การจัดการไฟล์ดิจิทัลอย่างมีคุณภาพ และ 3) แนวทางการพัฒนาคุณภาพวารสารของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. การแสวงหาความรู้ (Knowledge acquisition) การรวบรวมองค์ความรู้จากประสบการณ์และความรู้การบริหารจัดการวารสารออนไลน์ของกองบรรณาธิการวารสาร Buffalo Bulletin ร่วมกับความรู้ที่มีอยู่ภายนอกองค์กร เช่น ความรู้การบริหารจัดการวารสารออนไลน์จากส่วนงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การจัดการไฟล์ดิจิทัลจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI)
3. การสร้างความรู้ (Knowledge creation) การแปลงความรู้โดยนัย (Tacit knowledge) และความรู้ที่ฝังอยู่ในองค์กร (Embedded knowledge) อย่างประสบการณ์และความรู้การบริหารจัดการวารสารออนไลน์ของกองบรรณาธิการวารสาร Buffalo Bulletin และส่วนงานต่าง ๆ ให้เป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit knowledge) โดยจัดทำเป็นคู่มือ เอกสารออนไลน์ผ่านทาง Google drive และวิดีโอสอนการใช้งาน เป็นต้น
4. การจัดเก็บและสืบค้นความรู้ (Knowledge storage and retrieval) มีการจัดเก็บความรู้ที่รวบรวมไว้ใน Workplace ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในกลุ่มวารสารของ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ Line กลุ่ม KUOJS ซึ่งสามารถจัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยจำแนกตามประเภทเนื้อหาและที่สำคัญสามารถสืบค้นได้อย่างสะดวกเพื่อเรียกดูความรู้ที่ต้องการได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ภาพที่ 1 การจัดเก็บและสืบค้นความรู้ผ่าน KU Workplace และ Line

5. การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (Knowledge transfer and utilization) มีการประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์ในการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ เช่น KU Workplace, Line, Facebook, Open Broadcaster Software (OBS), ZoomIt และ Teamwork เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดการประชุม การอบรม ระบบพี่เลี้ยงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภาพที่ 2 การประชุม การอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

จากการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวารสารของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า วารสารจากส่วนงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการพัฒนาคุณภาพของวารสาร 3 ด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านระบบการบริการจัดการวารสารที่มีมาตรฐานระดับสากล ได้จัดทำโครงการ KUOJS และสำรวจข้อมูลวารสารของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า จากจำนวนวารสารที่มีการสำรวจทั้งหมด 20 วารสาร มีจำนวน 10 วารสาร ที่ยังไม่มีระบบบริหารจัดการวารสารออนไลน์ ซึ่งส่งผลให้วารสารไม่สามารถผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารวิชาการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิง

วารสารไทย ดังนั้น ทางศูนย์สนเทศทางกระป๋องนานาชาติ (IBIC) จึงได้ศึกษาและเรียนรู้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการวารสารออนไลน์ (Open Journal System: OJS) ที่พัฒนาขึ้นโดย Public Knowledge Project (PKP), University of British Columbia โดยศูนย์ IBIC ได้นำระบบมาใช้ในการผลิต Buffalo Bulletin

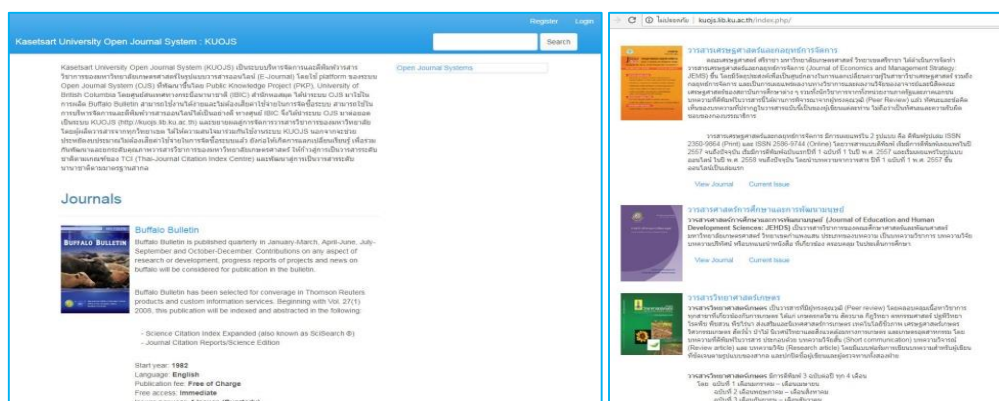
เมื่อศึกษารายละเอียดของระบบ OJS เรียบร้อยแล้ว จึงได้พัฒนาเป็นระบบ KUOJS จากการถอดบทเรียนของวารสาร Buffalo Bulletin โดยจัดทำเป็นคู่มือและจัดฝึกอบรมให้กับวารสารของมหาวิทยาลัยที่ยังไม่มีระบบการบริหารจัดการวารสารออนไลน์ จำนวน 7 วารสาร ได้แก่

- 1) วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ
- 2) วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์
- 3) วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร
- 4) วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพสัตว์และเทคโนโลยี
- 5) วารสารวนศาสตร์
- 6) วารสารวิชาการเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน และ
- 7) วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ

ร่วมกับวารสารที่มีระบบ โดยใช้ระบบ ThaiJo2 ของศูนย์ TCI จำนวน 6 วารสาร ได้แก่

- 1) Journal of Fisheries and Environment
- 2) วารสารเศรษฐศาสตร์ประยุกต์
- 3) วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์
- 4) วิศวกรรมสาร มก.
- 5) วารสารมนุษยศาสตร์ และ
- 6) วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

เพื่อเป็นการทบทวนการใช้งานระบบและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพวารสารของมหาวิทยาลัยร่วมกัน

ภาพที่ 3 ระบบการให้บริการ Kasetart University Open Journal System (KUOJS)

จากผลการใช้งานระบบ KUOJS พบว่า มีจำนวน 1 วารสาร คือ วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ จากคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา ที่สามารถผ่านการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการจากศูนย์ TCI อยู่ในกลุ่มที่ 1 เนื่องจากมีการปรับปรุงตามข้อเสนอจากทางศูนย์ TCI ซึ่งส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้สามารถผ่านเกณฑ์ได้คือเรื่องการบริหารจัดการวารสารออนไลน์

2. ด้านการจัดการไฟล์ดิจิทัลอย่างมีคุณภาพ จากการสำรวจไฟล์ดิจิทัลของกลุ่มวารสารของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ทุกวารสารยังไม่มีการจัดการไฟล์อย่างมีคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย 1) การฝังเมทาดัต้าในไฟล์รูปแบบ PDF เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสืบค้นบทความจาก Search engine ต่าง ๆ และ 2) การบันทึกรูปแบบไฟล์ PDF/A เพื่อการใช้งานไฟล์ได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560) จึงได้มีการรวบรวมความรู้และเผยแพร่ผ่านทาง

KU Workplace และ กลุ่ม Line พร้อมติดตามการดำเนินงานของวารสารต่าง ๆ เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพ

3. ด้านการพัฒนาคุณภาพวารสารของแต่ละส่วนงาน มีการพัฒนาคุณภาพวารสาร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

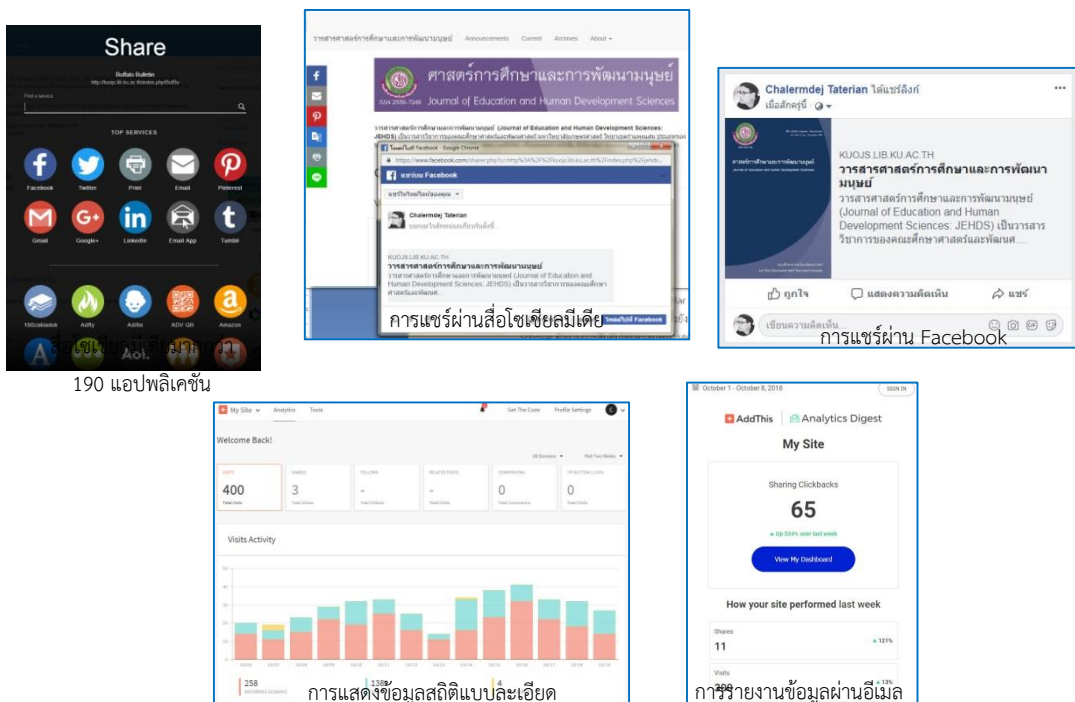
3.1 การจัดทำ Google Scholar Profile ประจำวารสาร ได้มีการอบรมให้วารสารจากส่วนงานต่าง ๆ สามารถสร้างโปรไฟล์ของวารสาร เพื่อประโยชน์ในการนบการอ้างอิงและการใช้ประโยชน์จากบทความ สามารถทราบได้ว่าบทความของวารสารนั้น ๆ มีใครที่นำไปอ้างอิงต่อในรูปแบบเรียลไทม์ (Real time) และสามารถทราบได้ว่าบทความใดเป็นบทความที่มีการอ้างอิงสูงสุด

3.2 การตั้งตำแหน่งเว็บไซต์ให้บริการวารสารของระบบ KUOJS เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ เช่น

3.2.1 การเพิ่มเมทาเดต้าในหน้าเว็บไซต์เพื่อการสืบค้นวารสารของ Search Engines

3.2.2 การเปิดฟังก์ชัน Index บทความใน Google Scholar

3.2.3 การเพิ่มปลั๊กอิน (Plugins) ที่มีประโยชน์สำหรับการแชร์ผ่านโซเชียลมีเดียต่าง ๆ และการนับสถิติการเข้าชมเว็บไซต์ สำหรับปลั๊กอินสำหรับการแชร์ผ่านโซเชียลมีเดียใช้ปลั๊กอิน AddThis สามารถแชร์บทความหรือข้อมูลในหน้าเว็บไซต์ของวารสารผ่านและที่สำคัญสามารถนับสถิติการเข้าใช้บริการและสถิติการแชร์ไปยังโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงการให้บริการจากการการศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้

ภาพที่ 4 ภาพรวมการใช้งานปลั๊กอิน AddThis

สำหรับปลั๊กอินการนับจำนวนสถิติผู้เข้าใช้บริการของวารสาร ใช้ปลั๊กอิน Google analytics และ Flag counter ซึ่ง Google analytics มีประโยชน์ คือ สามารถเก็บข้อมูลผู้เข้าใช้บริการได้จากประเทศและผ่านสื่อชนิดใด เช่น มาจากโพสต์บนเฟซบุ๊ก (Facebook) อีเมล หรือมาจากการค้นหาใน Google search ซึ่งทำให้ทราบว่า ช่องทางใดเป็นช่องทางที่ดีที่สุดในการเพิ่มจำนวนคนเข้าเว็บไซต์ และสามารถทราบพฤติกรรมผู้ใช้ได้ว่าเข้าเว็บไซต์ที่หน้าใด ออกที่หน้าใด แต่ละหน้าใช้เวลาอยู่นานเท่าใด เข้ามาแล้วค้นหาข้อมูลอะไร เป็นต้น ประโยชน์ของรีพอร์ททำให้เราเห็นถึงพฤติกรรมการใช้งานเว็บไซต์ ว่าหน้าใดที่มีความสำคัญ หน้าใดที่มีปัญหา และต้องการการแก้ไข โดยเฉพาะข้อมูลการค้นหาข้อมูลบนเว็บไซต์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการทำการประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย (พรเทพ เขตรัตน์, 2558)

นอกจาก Google analytics แล้ว ยังมีปลั๊กอิน Flag counter สำหรับนับจำนวนผู้ใช้งานจากประเทศต่าง ๆ โดยแสดงผลผ่านทางหน้าเว็บไซต์ ซึ่งได้รับข้อเสนอแนะจากกองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ จากคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา

ภาพที่ 5 การเข้าใช้เว็บไซต์ของ Google analytics และ Flag counter

3.3 การตรวจสอบเลข ISSN และการขอเลข eISSN ของวารสาร พบว่า บางวารสารเมื่อตรวจสอบเลข ISSN ผ่านลิงก์ <https://portal.issn.org> ไม่พบข้อมูลของวารสาร และบางวารสารมีการให้บริการในรูปแบบออนไลน์ แต่ยังไม่มียเลข eISSN จึงได้แจ้งผ่านกลุ่มไลน์ เรื่องขั้นตอนการตรวจสอบเลข ISSN และการขอบริการ eISSN ผ่านบริการออนไลน์ของหอสมุดแห่งชาติ พร้อมติดตามผลการดำเนินงานของวารสารต่าง ๆ และการอัปเดตชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ยังเป็นภาษาคาราโอเกะอยู่ ซึ่งได้รับคำแนะนำจากศูนย์ TCI ให้ดำเนินการเปลี่ยนชื่อให้เป็นชื่อวารสารภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง โดยแจ้งรายละเอียดทางช่องทางไลน์กลุ่ม และจัดเก็บรายละเอียดไว้ใน KU Workplace ในกลุ่มวารสารของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.4 ประโยชน์ของเลข DOI สำหรับบทความของวารสาร ได้มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเลข DOI ซึ่งเป็นระบบสากลที่ใช้ระบุตัวเอกสารอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ขึ้นกับตำแหน่งที่อยู่ของบทความนั้น ๆ สามารถใช้เป็นข้อความที่แสดงแทนบทความทางวิชาการ ผู้ใช้บริการสามารถใช้หมายเลขในการค้นหาเอกสารที่ต้องการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างถาวร ซึ่งทุกวารสารเห็นประโยชน์และเริ่มมีการศึกษาขั้นตอนเพื่อเตรียมความพร้อมในการขอใช้บริการเลข DOI ต่อไป

จากข้อมูลข้างต้นได้มีการถ่ายทอดความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การประชุม การฝึกอบรม การใช้สื่อโซเชียลมีเดียและซอฟต์แวร์ในการสนับสนุนการถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเป็นพี่เลี้ยงในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับแนวทางแก้ไข เพื่อให้กลุ่มวารสารของมหาวิทยาลัยมีแนวทางปฏิบัติที่มีมาตรฐานไปในทิศทางเดียวกัน และที่สำคัญคือการถ่ายโอนความรู้ไปยังบุคคลตามส่วนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองบรรณาธิการ เพื่อให้เกิดความชำนาญและท้ายที่สุดคือ สามารถต่อยอดพัฒนางานประจำให้มีประสิทธิภาพในการลดขั้นตอน ระยะเวลา ลดทรัพยากรบุคคลและต้นทุนการผลิต เป็นต้น ซึ่งได้มีข้อเสนอแนะให้กับส่วนงานต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้ไปยังกองบรรณาธิการของวารสารตนเอง เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญและสามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ เป็นการวางแผนทางป้องกันปัญหาการขาดช่วงของบุคลากรที่มีการหมุนเวียนตำแหน่งอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีบุคลากรที่ต้องมารับผิดชอบงานเกี่ยวกับวารสาร สามารถเข้ากลุ่มเครือข่ายวารสารของมหาวิทยาลัย เพื่อการเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีจากการรวบรวมความรู้ความชำนาญและจากแหล่งความรู้ที่มีประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้

สรุป

จากการที่ศูนย์สนเทศทางการกระป๋องนานาชาติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาวารสารวิชาการร่วมกับผู้ผลิตวารสารของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้ผลิตวารสารทั้งหมด จำนวน 14 วารสาร ได้แก่ 1) Buffalo Bulletin 2) Journal of Fisheries and Environment 3) วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ 4) วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์ 5) วารสารวิทยาศาสตร์และเกษตร 6) วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพสัตว์และเทคโนโลยี 7) วารสารวนศาสตร์ 8) วารสารวิชาการเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน 9) วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ 10) วารสารเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ 11) วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 12) วิศวกรรมสาร มก. 13) วารสารมนุษยศาสตร์ และ 14) วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สามารถใช้งานระบบ OJS โดยเพิ่มรายละเอียดต่าง ๆ ของวารสารในระบบ สามารถตั้งค่าพื้นฐานเพื่อกำหนดรูปแบบการให้บริการผ่านโฮมเพจของวารสาร สามารถนำบทความย้อนหลังเข้าระบบ แก้ไขบทความ ส่งบทความและเผยแพร่ผ่านระบบออนไลน์ สามารถจัดการไฟล์ดิจิทัลได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาคุณภาพวารสารตามที่ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่สำคัญคือสามารถนำความรู้ที่ได้จากการประชุม อบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้กับวารสารให้มีผลลัพธ์ที่ดีกว่า เช่น การเพิ่มรูปภาพและรูปแบบการแสดงผลรายชื่อกองบรรณาธิการ การเพิ่มรูปภาพของแต่ละบทความ เพื่อให้บทความดูน่าสนใจ การปรับรูปแบบการแสดงผลของการแชร์ข้อมูลผ่านโซเชียลมีเดียต่าง ๆ รวมถึงการเลือกแอปพลิเคชันตามวัตถุประสงค์ของวารสารที่ต้องการแชร์ เช่น การเลือกแอปพลิเคชันการแปลภาษาในหน้าเว็บให้เป็นแอปพลิเคชันหลัก เพื่อการเผยแพร่ให้กับชาวต่างชาติ เป็นต้น และเมื่อมีการวัดผลการประเมินความพึงพอใจผู้ที่เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการระบบ KUOJS พบว่า มีผลการประเมินความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการระบบ KUOJS

ครั้งที่	การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการระบบ KUOJS	ความพึงพอใจ
1	กองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ จากคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา ผู้เข้าอบรมจำนวน 4 คน วันที่ 25 ตุลาคม 2560	4.91 (ระดับดีมาก)
2	ผู้แทนวารสาร จำนวน 11 วารสาร ได้แก่ 1) วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์ 2) วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 3) วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 4) วารสารเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ 5) วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพสัตว์และเทคโนโลยี 6) วารสารวนศาสตร์ 7) วารสารวิชาการเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน 8) วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ 9) วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์ 10) วารสารมนุษยศาสตร์ และ 11) Journal of Fisheries and Environment ผู้เข้าอบรมจำนวน 20 คน วันที่ 19 เมษายน 2561	4.79 (ระดับดีมาก)
3	กองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ จากคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา จำนวน 5 คน วันที่ 31 กรกฎาคม 2561	4.90 (ระดับดีมาก)

การนำไปใช้ประโยชน์

การถอดบทเรียนการพัฒนาวารสาร Buffalo Bulletin สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาคุณภาพวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

1. การบริหารจัดการวารสารแบบออนไลน์ ผ่านระบบ Open Journal System
2. การแก้ปัญหาการจัดเก็บองค์ความรู้ ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการใช้ซ้ำด้วยการใช้งาน KU Workplace
3. การได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันกับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะการทำงานคล้ายคลึงกันในการพัฒนาคุณภาพวารสาร และนำข้อคิดเห็นนั้นมาพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
4. แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการวารสารออนไลน์และการพัฒนาคุณภาพวารสารวิชาการ สามารถลดปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
5. มีเครือข่ายวารสารของมหาวิทยาลัยในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
6. เพิ่มแหล่งสารสนเทศที่มีมาตรฐานและมีความน่าเชื่อถือในการสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และการให้บริการของสำนักหอสมุด

รายการอ้างอิง

- ธนิดา พิณศรี. (2559). *การจัดการความรู้ของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 พรเทพ เขตรัมย์. (2558). *Google Analytics คืออะไร มาเรียนรู้ประโยชน์จากการใช้งาน และวิธีการติดตั้ง*. Google Analytics Thailand. เข้าถึงได้จาก
<https://googleanalyticsthailand.com/2014/01/13/google-analytics>
 ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย. (2561). *Frequently asked questions (FAQ)*. เข้าถึงได้จาก
https://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/ThaiJO/FAQ.html

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). *คู่มือการเตรียมดิจิทัลที่มีคุณภาพ*. ปทุมธานี:
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.